Lietas arhīva Nr. C-1395-21/28
ECLI:LV:RVPT:2021:0510.C30469420.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021.gada 10.maijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Pujate,
ar tiesas sēžu sekretāri L.Franci,
piedaloties maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesa administratoram Andrim Muceniekam, /pers. C/,
attālinātā tiesas sēdē izskatīja civillietu maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA", kuru pārstāv maksātnespējas procesa administrators Andris Mucenieks, prasībā pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 20.aprīlī maksātnespējīgā SIA "IHE KINNISVARA", kuru pārstāv maksātnespējas procesa administrators Andris Mucenieks (turpmāk – prasītājs) cēla Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētājs) par naudas līdzekļu piedziņu.

[1.1] Tiesā iesniegtajā prasības pieteikumā prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja naudas līdzekļus 2 580,00 *euro* apmērā.

[1.2] Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājs ceļ prasību tiesā pret atbildētāju par naudas līdzekļu piedziņu ar mērķi, lai atgūtu no parādnieka mantas izmaksāto atlīdzību un tādējādi nodrošinātu efektīvu un likumīgu prasītāja maksātnespējas procesa norisi.

Maksātnespējas kontroles dienests vēstulē Nr.1-57n/2020/176 uzdevis prasītāja administratoram veikt darbības, kas vērstas uz atbildētājam izmaksātās atlīdzības SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesā atgūšanu.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūlija spriedumu lietā Nr.C29456617 pasludināts SIA "IHE KINNISVARA" (turpmāk arī – parādnieks), maksātnespējas process un par parādnieka administratoru tika iecelts maksātnespējas procesa administrators /pers. C/.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 21.maija lēmumu maksātnespējas procesa administrators /pers. C/ atcelts no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa ar 2019.gada 22.maija lēmumu par parādnieka maksātnespējas procesa administratoru iecēla Aloizu Stepēnu, bet ar 2019.gada 25.jūnija lēmumu administrators Aloizs Stepēns atcelts no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā. Savukārt ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 25.jūnija lēmumu maksātnespējas procesa administrators Andris Mucenieks iecelts par parādnieka administratoru.

Pārbaudot uz parādnieka vārda atvērto AS "PrivatBank" norēķinu kontu Nr.LV45PRTT0260024481100, prasītājs konstatēja, ka 2018.gada 14.martā atbildētājam no parādnieka naudas līdzekļiem tika izmaksāta atlīdzība 2 580,00 *euro* apmērā.

Konkrētajā gadījumā atbildētājs ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 21.maija lēmumu tika atcelts no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā.

Minētajā lēmumā norādīts, ka atbildētājs tiek atcelts no parādnieka administratora pienākumu pildīšanas, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 2.punktu, kas noteic, ka administratoru atceļ, ja viņš neievēro maksātnespēju reglamentējošo normatīvo aktu prasības.

Šādos apstākļos secināms, ka atbildētājam nav tiesību paturēt saņemto atlīdzību par administratora pienākumu veikšanu parādnieka maksātnespējas procesā, tāpēc šī atlīdzība 2 580,00 *euro* apmērā ir jāatmaksā parādniekam.

Pretējā gadījumā, t.i., paturot atlīdzību, kas pēc atcelšanas no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā atbildētājam vairs nepienākas, uzskatāms, ka atbildētājas ir iedzīvojies uz parādnieka rēķina, par ko Civillikums paredz vispārēju atprasījumu iedzīvošanās dēļ.

Ņemot vērā iepriekš minēto, prasītājs 2020.gada 2.martā nosūtīja atbildētājam pieprasījumu par izmaksātās atlīdzības atmaksu.

Uz minēto pieprasījumu prasītājs 2020.gada 12.martā saņēma atbildi, ka prasība netiks izpildīta, jo, atbildētāja ieskatā, konkrētā atlīdzība, kas tika izmaksāta uz vienošanās ar parādnieka pārstāvi pamata, neatbilst Maksātnespējas likuma 169.panta otrajā līdz piektajā daļā noteiktajiem atlīdzību veidiem, tāpēc administratora atcelšanas gadījumā nav jāatmaksā.

Prasītājs uzskata, ka atlīdzība, kas konkrētajā gadījumā tika izmaksāta atbildētājam saskaņā ar Maksātnespējas likuma 169.panta pirmo daļu, t.i. no parādnieka mantas, atbildētājam ir jāatmaksā atbilstoši Maksātnespējas likuma 169.panta sestajai daļai, jo viņš tika atcelts no parādnieka maksātnespējas procesa, neatkarīgi no tā, uz kāda pamata šī atlīdzība tika izmaksāta, t.i. vai, pamatojoties uz likumu, vai vienojoties ar kreditoriem.

[2] Atbildētājs tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norādījis, ka tiesā celto prasību neatzīst un uzskata to par nepamatotu.

Ievērojot Maksātnespējas likuma 168.panta trešajā daļā noteikto, administrators var rakstveidā vienoties par maksātnespējīgā subjekta maksātnespējas procesa finansēšanas avotiem. Pamatojoties uz minēto Maksātnespējas likuma normu, 2018.gada 22.janvārī tika noslēgta vienošanās starp atbildētāju un parādnieka pārstāvi prasītāja maksātnespējas procesā /pers. F/, kas, cita starpā, pārstāvēja arī vienu no prasītāja kreditoriem. Saskaņā ar vienošanās noteikto, 2018.gada 14.martā atbildētājam no prasītāja norēķinu konta tika izmaksāta atlīdzība 2 580,00 *euro* apmērā. Ņemot vērā Maksātnespējas kontroles dienesta pārstāvju ieteikumu, minēto vienošanos 2018.gada 22.novembrī ir apstiprinājuši arī abi tā brīža prasītāja kreditori "H.K. Law OÜ", ko pārstāvēja valdes loceklis /pers. F/, un "Trifuga OÜ", ko pārstāvēja valdes loceklis /pers. H/. Nevienam no tā brīža prasītāja kreditoriem pēc būtības nebija iebildumu ne par atlīdzības izmaksas faktu, ne tās apmēru, ne izmaksas veidu.

Ar 2020.gada 3.februārī sagatavoto vēstuli Nr. 0095/O0601/2020-N0S/MPA prasītājs, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 169.panta sesto daļu, pieprasījis atbildētāju atmaksāt atlīdzību, kura atbildētājam tika izmaksāta, pamatojoties uz 2018.gada 22.janvārī noslēgto vienošanos.

Laika posmā, kamēr atbildētāja lietvedībā atradās prasītāja maksātnespējas procesa lieta, atbildētājs nav saņēmis tādu atlīdzību, kura atbilst kādam no atlīdzības veidiem, kas noteikti no Maksātnespējas likuma 169.panta otrās līdz piektajai daļai, kā arī uz tādu nekad nav pretendējis.

Atbildētājs kritiski vērtē prasītāja atsauci uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 29.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-184/2010, jo Senāts ir atzinis, ka prasībai, ko ceļ administrators maksātnespējīgā uzņēmuma labā ir leģitīms mērķis, ja tā vērsta uz līdzekļu iegūšanu, kas nepieciešami kreditoru prasījumu un maksātnespējas procesa izmaksu segšanai. Brīdī, kad atbildētājs tika atcelts no prasītāja maksātnespējas procesa administratora pienākumu pildīšanas, parādnieka kreditoru kopējā prasījumu summa bija 15 700,00 *euro*, kamēr parādnieka norēķinu konta atlikums uz 2019.gada 22.maiju bija 50 164,30 *euro*. Ievērojot minēto, nav konstatējami apstākļi, kuros nebūtu iespējama kreditoru prasījumu vai maksātnespējas procesa izdevumu segšana prasītāja maksātnespējas procesa ietvaros. Atbildētāja ieskatā, prasītāja administratora rīcība pie atbildētājam zināmajiem apstākļiem, iesniedzot prasības pieteikumu, ir nelietderīga un neefektīva valsts administratīvo resursu izmantošana, kas nekādā veidā neveicina prasītāja maksātnespējas procesa mērķa sasniegšanu.

[3] Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis uzturēja tiesā celto prasību pilnā apmērā un sniedza paskaidrojumus atbilstoši prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem un apsvērumiem.

[4] Tiesas sēdē atbildētājs neatzina tiesā celto prasību un sniedza paskaidrojumus atbilstoši atbildētāja tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem un apsvērumiem.

Motīvu daļa

[5] Uzklausot lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un pārbaudot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

[6] Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, savukārt atbildētajam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

[7] Lietā nav strīda par faktu, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 19.jūlija spriedumu lietā Nr.C29456617 pasludināts SIA "IHE KINNISVARA" (turpmāk arī – parādnieks) maksātnespējas process un par parādnieka maksātnespējas procesa administratoru iecelts sertificēts administrators /pers. C/ *(lietas 14.-17.lapa)*.

Tāpat lietā nav strīda par to, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 21.maija lēmumu lietā Nr.C29456617 apmierināts Maksātnespējas kontroles dienesta pieteikums un administrators /pers. C/ atcelts no administratora pienākumu pildīšanas maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesā *(lietas 19.-33.lapa)*, un šobrīd parādnieka – maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" – administratora pienākumus pilda maksātnespējas procesa administrators Andris Mucenieks.

[8] No lietas materiāliem izriet, ka maksātnespējas procesa administrators Andris Mucenieks, kurš šobrīd pilda maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" administratora pienākumus, ir vērsies tiesā ar prasību pret iepriekšējo parādnieka administratoru /pers. C/ par naudas summas 2 580,00 *euro* apmērā piedziņu, kas iepriekš izmaksāta administratoram /pers. C/ kā atlīdzība par administratora pienākumu pildīšanu parādnieka maksātnespējas procesā, norādot, ka, prasītāja ieskatā, tā kā atbildētājs /pers. C/ ticis atcelts no parādnieka administratora pienākumu pildīšanas, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 2.punktu, tad atbildētājam /pers. C/ nav tiesību paturēt saņemto atlīdzību, kas viņam izmaksāta par administratora pienākumu pildīšanu parādnieka maksātnespējas procesā.

[9] Maksātnespējas likuma 11.panta otrā daļa noteic, ka juridiskās personas maksātnespējas procesa un fiziskās personas maksātnespējas procesa izmaksas ir administratora atlīdzība un pievienotās vērtības nodoklis, ja administrators ir reģistrēts Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, un izdevumi, kas rodas, nodrošinot juridiskās personas maksātnespējas procesa vai fiziskās personas maksātnespējas procesa likumīgu un efektīvu norisi.

Juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksas sedz no parādnieka mantas, kā to noteic Maksātnespējas likuma 168.panta pirmā daļa, savukārt šā panta trešā daļa paredz, ja no parādnieka mantas nav iespējams segt juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksas, tās var finansēt no parādnieka pārstāvja, administratora, kreditora, kreditoru grupas vai citu fizisko vai juridisko personu naudas līdzekļiem un pēc to iniciatīvas, minētajām personām par to rakstveidā vienojoties ar administratoru, ja šāda vienošanās atbilst kreditoru interesēm.

[9.1] No lietai pievienotajiem dokumentiem redzams, ka 2018.gada 22.janvārī starp atbildētāju /pers. C/ kā maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesa administratoru un /pers. F/ kā parādnieka pārstāvi sabiedrības maksātnespējas procesā, sabiedrības vienīgo dalībnieku un sabiedrības kreditora pārstāvi noslēgta vienošanās par administratora atlīdzību un izmaksu segšanu, kurā puses, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 168.panta trešo daļu, vienojās, ka administratora atlīdzība sabiedrības maksātnespējas procesā ir 2 580,00 *euro*, un tā samaksājama līdz pieteikuma par sabiedrības maksātnespējas procesa izbeigšanu iesniegšanas tiesai dienai *(lietas 56.-57.lapa)*.

[9.2] Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka 2018.gada 22.novembrī starp atbildētāju /pers. C/ kā maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesa administratoru un maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" kreditoriem – "H.K.Law OU", ko pārstāv valdes loceklis /pers. F/, un "Trifuga OU", ko pārstāv valdes loceklis /pers. H/, noslēgta vienošanās par administratora atlīdzību, kurā, ņemot vērā to, ka maksātnespējīgajai SIA "IHE KINNISVARA" ir pietiekami naudas līdzekļi administratora atlīdzības segšanai vienošanās noteiktajā apmērā, puses vienojās apstiprināt administratora atlīdzības summu 2 580,00 *euro* apmērā un apstiprināt minētās atlīdzības summas izmaksu no sabiedrības bankas konta, kas veikta 2018.gada 14.martā pēc pieteikuma par sabiedrības maksātnespējas procesa izbeigšanu un administratora atzinuma par sabiedrības tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu iesniegšanas tiesai, ar izmaksas veikšanas brīdi *(lietas 60., 61.lapa)*.

[9.3] Tādējādi lietā nav strīda par faktu, ka no maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" naudas līdzekļiem 2018.gada 14.martā atbildētājam /pers. C/, kurš tobrīd pildīja parādnieka maksātnespējas procesa administratora pienākumus, tika izmaksāta atlīdzība saskaņā ar noslēgto vienošanas 2 580,00 *euro* apmērā, ko apstiprina lietas materiāliem pievienotais maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" bankas konta izraksts *(lietas 38.lapa)*.

[10] Atbilstoši Maksātnespējas likuma 169.panta pirmajā daļā noteiktajam, par administratora pienākumu veikšanu juridiskās personas maksātnespējas procesā administrators saņem atlīdzību no parādnieka mantas, izņemot šajā likumā minētos gadījumus.

Maksātnespējas likuma 169.panta sestā daļa noteic, ka administratoram netiek noteikta atlīdzība gadījumā, ja viņš tiek atcelts no juridiskās personas maksātnespējas procesa šā likuma 22.panta otrās daļas 1., 2., 3., 4. vai 7.punktā minēto iemeslu dēļ.

Savukārt Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 2.punkts noteic, ka tiesa atceļ administratoru, ja administrators neievēro maksātnespēju reglamentējošo normatīvo aktu prasības.

[10.1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 21.maija lēmumu lietā Nr.C29456617 ir apmierināts Maksātnespējas kontroles dienesta pieteikums un /pers. C/ atcelts no administratora pienākumu pildīšanas maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesā.

Minētajā lēmumā tiesa atzina, ka "administrators parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros nav pārņēmis visus parādnieka grāmatvedības dokumentus, nav guvis informāciju par to, kas un kad ir sedzis SIA "AMM Solutions" prasījumu, nav guvis informāciju par laika periodā kopš parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas līdz 2017.gada decembrim radītajām izmaksām, gūtajiem ienākumiem un veikto saimniecisko darbību, nav pārliecinājies, vai uz parādnieka vārda ir atvērti konti Igaunijā, nav nodrošinājis parādnieka mantas pārņemšanu, nav sagatavojis parādnieka

mantas pārdošanas plānu, nav pārbaudījis kreditoru prasījumu pamatotību un nav pieņēmis pamatotus lēmumus par kreditora prasījumu atzīšanu, nav veicis parādnieka pārvaldīšanu, kas ir par pamatu atzīt, ka administrators /pers. C/ neievēro maksātnespēju reglamentējošo normatīvo aktu prasības (Maksātnespējas likuma 26.panta trešās daļas 8.punkta, 63.panta pirmās daļas 2.punkta, 65.panta 2.punkta, 4.punkta, 74.panta pirmās daļas, 75.panta pirmās daļas *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018.gada 30.jūnijam)*, Ministru kabineta 2017.gada 30.maija noteikumu Nr.286 "Tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas un maksātnespējas procesa administratora lietvedības noteikumi" 19.1. un 24.punkta prasības) un nav nodrošinājis SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesa likumīgu un efektīvu norisi kā to paredz Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas noteikumi".

Tāpat tiesa minētajā lēmumā atzinusi, ka "tās konstatētie maksātnespējas procesa norisi regulējošo normatīvo aktu pārkāpumi ir pietiekami, lai konstatētu Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 2.punktā noteiktos apstākļus un atceltu /pers. C/ no administratora pienākumu pildīšanas SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesā".

[10.2] Minētais Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 21.maija lēmums, ar kuru /pers. C/ tika atcelts no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā, nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā, līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt minētajā lēmumā konstatētos faktus un izdarītos secinājumus.

[11] Tādējādi, lietas izskatīšanas laikā konstatējot, ka /pers. C/ ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 21.maija lēmumu lietā Nr.C29456617 ir ticis atcelts no administratora pienākumu pildīšanas maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesā, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 2.punktu, proti, tā iemesla dēļ, ka /pers. C/, pildot administratora pienākumus parādnieka maksātnespējas procesā, nav ievērojis maksātnespēju reglamentējošo normatīvo aktu prasības, tiesa, atbilstoši Maksātnespējas likuma 169.panta sestajā daļā noteiktajam, atzīst, ka /pers. C/ nav pamata paturēt administratora atlīdzību, kas viņam kā bijušajam maksātnespējīgās SIA "IHE KINNISVARA" maksātnespējas procesa administratoram tika izmaksāta parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros.

[11.1] Lai gan lietā nav strīda par to, ka atbildētājs /pers. C/ laikā no 2017.gada 19.jūlija līdz 2019.gada 21.maijam ir pildījis administratora pienākumus parādnieka maksātnespējas procesā, taču administratoram savi pienākumi jāpilda atbilstoši maksātnespēju reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, proti, pildot savus pienākumus, administratoram, atbilstoši Maksātnespējas likuma 26.panta otrajā daļā noteiktajam, ir pienākums nodrošināt efektīvu un likumīgu juridiskās personas maksātnespējas procesa norisi un mērķu sasniegšanu.

Tiesa atzīst, ka gadījumā, ja administrators savus pienākumus nav pildījis atbilstoši maksātnespējas procesu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, un šī iemesla dēļ administrators ar tiesas lēmumu ticis atcelts no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā, administratoram nav tiesību paturēt atlīdzību, kuru tas saņēmis par administratora pienākumu pildīšanu, jo minētā atlīdzība administratoram pienākas par tādu savu pienākumu pildīšanu, kas atbilst maksātnespējas procesu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

Tiesa pievienojas prasītāja viedoklim, ka nav pieļaujama situācija, kurā administratoram ir tiesības paturēt saņemto administratora atlīdzību arī tādā gadījumā, ja administrators tiek atcelts no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā tā iemesla dēļ, ka administrators nav ievērojis maksātnespējas procesu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām un nav nodrošinājis efektīvu un likumīgu parādnieka maksātnespējas procesa norisi, jo šāda situācija būtu pretrunā ar Maksātnespējas likumā 6.pantā un Civillikuma 1.pantā ietverto labas ticības principu savu tiesību izlietošanā un pienākumu pildīšanā, kā arī nemotivētu administratorus veikt savus pienākumus atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Civillikuma 1.pants pieprasa, lai katru tiesību izlietojot vai pienākumu pildot, tiesību subjekts rēķinātos ar īsto likuma mērķi, kādēļ šī tiesība ir piešķirta, un aizsardzību bauda tikai tā interese, kas pēc likuma mērķa un konkrētās lietas apstākļiem atzīstama par svarīgāku.

Tādējādi, ievērojot minēto un izvērtējot abu pušu tiesiskās intereses, tiesa atzīst, ka atbildētājam kā bijušajam parādnieka administratoram, kurš ar tiesas lēmumu atcelts no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā, nav tiesību paturēt saņemto atlīdzību, jo atbildētājs kā prasītāja administrators savus pienākumus parādnieka maksātnespējas procesā pildījis nekvalitatīvi, t.i., neatbilstoši maksātnespēju reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

[11.2] Tāpat tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav tiesiskas nozīmes atbildētāja rakstveida paskaidrojumos norādītajam apsvērumam, ka atbildētājs, pildot administratora pienākumus parādnieka maksātnespējas procesā, nav saņēmis atlīdzību, kas noteikta Maksātnespējas likuma 169.panta otrajā līdz piektajā daļā, jo atbildētāja atlīdzība tika noteikta pēc pušu vienošanās atbilstoši Maksātnespējas 168.panta trešās daļas prasībām, jo konkrētajā gadījumā tiesiska nozīme piešķirama tam apstāklim, ka minētā atlīdzība atbildētājam tikusi izmaksāta no prasītāja kā parādnieka naudas līdzekļiem, ko apstiprina lietai pievienotais konta izraksts *(lietas 38.lapa)*.

[12] Sniedzot paskaidrojumus tiesas sēdē, prasītāja pārstāvis norādīja, ka tiesā celtā prasība par atbildētāja saņemto naudas līdzekļu atprasījumu no atbildētāja pamatota ar atsauci uz Civillikuma 2391.pantu un 2392.pantu, jo Maksātnespējas likuma normas, kas atzīstamas par speciālajām tiesību normām iepretim Civillikuma normām, nereglamentē šādas tiesiskās situācijas risināšanu.

[12.1] Tiesību doktrīnā atzīts, ka tiesai ir patstāvīgi jākvalificē prasības pamats un jānosaka, kuras normas piemērojamas strīda izšķiršanai, un šo tiesas pienākumu neietekmē ne tas, kā prasītājs nosaucis savu prasību, ne tas, uz kādām tiesību normām prasītājs atsaucies. Tas izriet no principa *iura novit curia*, kurš nosaka, ka tiesai pašai jāzina likums neatkarīgi no tā, uz kādu likumu norādījušas vai nav norādījušas puses (*V.Bukovskis, Civīlprocesa mācību grāmata, Rīga, Autora izdevums, 1933., 304.-305.lpp.).*

[12.2] Atbilstoši juridiskajā literatūrā norādītajam "Prasījumi no netaisnas iedzīvošanās dod prasītājam tiesību atprasīt no atbildētāja to, ko atbildētājs bez tiesiska pamata ir ieguvis no kreditora mantas vai uz kreditora rēķina. Šiem prasījumiem ir jānovērš tāda atbildētāja mantas palielināšanās, kuru tiesību normas atzīst par neattaisnotu. Iedzīvošanās var izpausties kā lietas, tiesības vai pakalpojuma iegūšana, kā atbrīvošanās no kādas saistības uz kreditora rēķina, kā savu izdevumu ietaupīšana. Iedzīvošanās priekšmetam ir jābūt novērtējamam naudā. [..] 2369.-2392.panta noteikumu mērķis ir panākt taisnīgu izlīdzinājumu starp prasītāju un atbildētāju. Pirmkārt, tiek novērsts atbildētāja mantas neattaisnots pieaugums, otrkārt, parādniekam tiek atdots tas, kas sakarā ar iedzīvošanos atrodas atbildētāja mantā" *(Latvijas Republikas Civillikuma komentāri, Saistību tiesības, sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, Mans Īpašums, 2000.g., 648.lpp.)*.

Saskaņā ar judikatūrā atzīto, "Civillikuma 2369.-2392.pantā izdalītos netaisnas iedzīvošanās vairākus veidus apvieno viens pamats – netaisna iedzīvošanās uz cita rēķina, tas ir, kāda labuma nepamatota iegūšana. Šāda regulējuma mērķis ir novērst iespēju negodīgiem civiltiesisko attiecību subjektiem bez pamata iedzīvoties uz citu rēķina, līdz ar to panākot taisnīgu izlīdzinājumu starp prasītāju un atbildētāju *(Latvijas Republikas Senāta 2019.gada 24.jūlija spriedumu lietā Nr.SKC-182)*.

[12.3] Civillikuma 2391.pants, uz kuru savā tiesā iesniegtajā prasības pieteikumā atsaucies prasītājs, reglamentē vispārēju atprasījumu iedzīvošanās dēļ. Minētā tiesību norma noteic, ka nevienam nav tiesības netaisni iedzīvoties otram par ļaunu un uz tā rēķina. Kas no tam cietis zaudējumus, tas var prasīt, lai atdod viņam to, ar ko un par cik otrs iedzīvojies.

Juridiskajā literatūrā, komentējot Civillikuma 2391.pantu, norādīts, ka "vispārējais atprasījums iedzīvošanās dēļ ir paredzēts tiem gadījumiem, kad atbildētājs ir ieguvis mantisku labumu uz prasītāja rēķina, taču ne no prasītāja mantas. Komentējamā pantā paredzēto prasījumu var izlietot tad, ja nav priekšnoteikumu prasījumiem pēc 2369., 2384., 2387. vai 2389.panta. Vispārējais atprasījums iedzīvošanās dēļ ir pieļaujams tikai tad, ja prasītājs nevar pret atbildētāju izlietot citus tiesiskus līdzekļus atbildētāja mantā ieplūdušo mantisko vērtību atprasīšanai" *(Latvijas Republikas Civillikuma komentāri, Saistību tiesības, sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, Mans Īpašums, 2000.g., 667.lpp.)*

[12.4] Ņemot vērā to, ka konkrētajā gadījumā atbildētājs mantisko labumu, proti – atlīdzību par administratora pienākumu veikšanu, ir ieguvis no prasītāja mantas, tiesa atzīst, ka minētā prasījuma par naudas līdzekļu atprasījumu izspriešanai pēc būtības nav piemērojams Civillikuma 2391.pants, kas reglamentē vispārēju atprasījumu iedzīvošanās dēļ, uz kuru atsaucies prasītājs tiesā iesniegtajā prasības pieteikumā, bet gan Civillikuma 2389.pants, kas reglamentē atprasījumu jebkāda pamata trūkuma dēļ, turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

[12.5] Civillikuma 2389.pants noteic, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt. Attiecībā uz šādu atprasījumu nav nekādas nozīmes, vai tāda priekšmeta iegūšanai nav bijis pamata no paša sākuma, jeb vai pamats, kas agrāk ir bijis, vēlāk atkritis.

Par atprasījuma priekšmetu ir spēkā 2376.-2380.panta noteikumi, kā to paredz Civillikuma 2390.pants.

Juridiskajā literatūrā, komentējot Civillikuma 2389.pantu, norādīts, ka "prasījuma izlietošana ir iespējama tad, ja priekšmets no prasītāja mantas bez tiesiska pamata ir nonācis atbildētāja mantā, un nav nozīmes tam, kādā veidā šī pāreja uz atbildētāja mantu ir notikusi. Prasītājam ir jāpierāda atprasāmā priekšmeta sākotnējā atrašanās viņa mantā un tas, ka šis priekšmets atrodas atbildētāja mantā bez tiesiska pamata. [..] Atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ ir iespējams tad, ja nepastāv tiesisks pamats, kas atbildētājam dotu tiesību iegūt un paturēt viņa mantā nonākušu prasītāja lietu" *(Latvijas Republikas Civillikuma komentāri, Saistību tiesības, sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, Mans Īpašums, 2000.g., 665.-666.lpp.)*

[12.7] Tādējādi, lai gan atbildētājs atlīdzību par administratora pienākumu pildīšanu, kas atbildētājam izmaksāta no prasītāja mantas, sākotnēji saņēma uz spēkā esošas vienošanās pamata, taču brīdī, kad ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 21.maija lēmumu atbildētājs tika atcelts no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā, jo tiesa atbildētāja rīcībā konstatēja Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 2.punktā norādītos pārkāpumus, kas, savukārt, atbilstoši Maksātnespējas likuma 169.panta sestajā daļā noteiktajam nedod tiesības atbildētājam kā bijušajam parādnieka administratoram paturēt iepriekš saņemto atlīdzību, prasītājam, pamatojoties uz Civillikuma 2389.pantā noteikto par atprasījumu jebkāda pamata trūkuma dēļ, radās tiesība atprasīt no atbildētāja iepriekš saņemto atlīdzību, jo atbildētāja saņemtā atlīdzība pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2019.gada 21.maija lēmuma par /pers. C/ atcelšanu no administratora pienākumu pildīšanas parādnieka maksātnespējas procesā pieņemšanas atrodas atbildētāja kā bijušā prasītāja maksātnespējas procesa administratora mantā bez tiesiska pamata, un atbildētājam iepriekšminēto apsvērumu dēļ nav tiesību šo atlīdzību paturēt.

[13] Atbilstoši Civillikuma 1838.panta pirmajā daļā noteiktajam, tas, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbildētājs nav iesniedzis tiesas rīcībā pierādījumus, kas dotu pamatu uzskatīt, ka atbildētājs ir veicis saņemtās naudas summas 2 580,00 *euro* apmērā atmaksāšanu prasītājam.

Faktu, ka atbildētājs līdz lietas izskatīšanai tiesas sēdē nav veicis minētās naudas summas atmaksāšanu prasītājam, atbildētājs nenoliedza arī tiesas sēdē sniegtajos mutvārdu paskaidrojumos, vienlaikus norādot, ka atbildētājs no prasītāja saņemto naudas summu ir iztērējis, līdz ar to, atbildētāja ieskatā, uz šo naudas summu atprasījuma tiesību nevar attiecināt.

Tiesa minēto atbildētāja viedokli atzīst par nepamatotu, jo atbilstoši Civillikuma 2378.pantā noteiktajam, kas, cita starp, attiecināms arī uz atprasījumu jebkāda pamata trūkuma dēļ, ja dotas atvietojamas lietas, tad jāatdod tās pašas šķiras un tāda paša labuma lietas, savukārt naudas līdzekļi atbilstoši Civillikuma 844.pantā noteiktajam ir atzīstami par atvietojamu lietu.

[14] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja tiesā celtā prasība ir pamatota un apmierināma, un no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami naudas līdzekļi 2 580,00 *euro* apmērā.

[15] Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, norādot to apmēru.

Ievērojot to, ka tiesa apmierinājusi prasītāja prasību par naudas līdzekļu piedziņu no atbildētāja 2 580,00 *euro* apmērā, prasītājam nosakāmas tiesības par laiku no sprieduma pasludināšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos procentus – sešus procentus no simta gadā no parāda pamatsummas 2 580,00 *euro*, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[16] Tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai, kā to noteic Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa.

[16.1] Ņemot vērā to, ka prasītājs, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu, bija atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, un tiesā celtā prasība apmierināta pilnībā, tiesas izdevumi – valsts nodeva 337,84 *euro*, kas aprēķināta atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktam, un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi to faktiskajā apmērā – 1,89 *euro (lietas 2.lapa)* – piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos.

[17] Civilprocesa likuma 204.[1] pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ņemot vērā minēto, tiesa nosaka atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civillikuma 2389.pantu, Civilprocesa likuma 8., 42., 189.-195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "IHE KINNISVARA", reģ.Nr.40103936273, labā **2 580,00 *euro*** (divi tūkstoši pieci simti astoņdesmit *euro*).

Samaksa prasītāja labā izdarāma AS "PrivatBank" kontā Nr.LV45PRTT0260024481100.

Noteikt maksātnespējīgajai SIA "IHE KINNISVARA" tiesības par laiku no sprieduma pasludināšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus – 6 (sešus) % gadā, no nesamaksātās pamatparāda summas 2 580,00 *euro*, vienlaikus nosakot, ka saskaņā ar Civillikuma 1763.pantu procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu **337,84 *euro*** (trīs simti trīsdesmit septiņi *euro* un astoņdesmit četri centi).

Valsts nodeva jāmaksā Valsts kases, reģ.Nr.90000050138, kontā Nr.LV55TREL1060190911200, maksājuma mērķī norādot – valsts nodeva civillietā Nr.C30469420.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **1,89 *euro*** (viens *euro* un

astoņdesmit deviņi centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā Tiesu administrācijas, reģ.Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķī norādot – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C30469420.

Izskaidrot /pers. C/, ka maksājuma dokumenti, kas apliecina tiesāšanās izdevumu samaksu valsts labā nekavējoties jāiesniedz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, pretējā gadījumā pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa notecējuma spriedums tiks nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Noteikt /pers. C/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Pujate